



Secretariaat:
Boerlaan 12
9321 XD Peize
Nederland

Bestuur: Dhr. J. de Jong, voorzitter
Mevr. A.R. van der Sluis, secretaris
Mevr. Y.H. van der Sluis, penningmeester
Mevr. M. van Boxtel, lid, 2^e secretaris
Mevr. E. Bouwman, lid

Peize, 2 februari 2013

Betreft: Vervolg DNA afname en opslag

Geacht bestuur,

In de nieuwjaarstoespraak refereert de voorzitter van het bestuur van de Raad van Beheer aan het op handen zijnde voorstel betreffende de voorwaarden voor de DNA-afstammingscontrole en opslag:

“In 2013 zullen wij de voorwaarden voor de DNA-afstammingscontrole en opslag verder uitwerken zodat er een breed gedragen voorstel ter besluitvorming aan de leden kan worden voorgelegd. DNA-afstammingscontrole is een belangrijke pijler onder het duurzaam fokbeleid. Tijdens de onlangs gehouden verdiepingsavond voor alle rasverenigingen is hierover al uitvoerig met gesproken. De exacte invulling van het voorstel wordt met behulp van de klankbordgroep Fokkerij & Gezondheid en in overleg met de leden verder uitgewerkt.”

Na het versturen van ons eerste schrijven betreffende de aandachtspunten in het door de Raad van Beheer gepresenteerde plan aangaande verplichte DNA afname en opslag hebben wij antwoord gekregen op een aantal belangrijke vragen. Daar er nu gewerkt gaat worden aan een concreet voorstel is het ons inziens zaak dat alle betrokkenen volledig op de hoogte zijn van de hoed en de rand. Daarom zetten wij antwoorden welke wij tot dusver ontvangen hebben in dit schrijven voor u uiteen, alsmede een aantal zaken welke uw aandacht zeker verdienen.

CONTRACT RAAD VAN BEHEER MET HET VAN HAERINGEN LABORATORIUM

Wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat er reeds in 2008 afspraken gemaakt zijn tussen het bestuur van de Raad van Beheer en het Van Haeringen Laboratorium met betrekking tot grootschalig afstammingsonderzoek. Dit vermoeden leiden wij af uit een persbericht gedateerd 9 september 2008. In dit persbericht meldt de Raad van Beheer een contract te hebben getekend met het Van Haeringen Laboratorium om op grote schaal DNA-onderzoek aan te bieden aan fokkers van rashonden, zie bijlage. In dit persbericht lezen we o.a.:

“In een recent uitgevoerde enquête onder alle rasverenigingen heeft een ruime meerderheid van de rasverenigingen aangegeven, het initiatief van de Raad om DNA-technieken voor de kynologie beschikbaar te maken, van harte toe te juichen.”

en:

“Binnen afzienbare tijd zal binnen Nederland afstammingsonderzoek van rashonden via de buitendienstmedewerkers van de Raad van Beheer voor nesten mogelijk worden.”

Het kan natuurlijk niet zo zijn dat het bestuur van de Raad van Beheer, zijnde een democratische vereniging van verenigingen, reeds in 2008 op eigen houtje een besluit genomen heeft dat gebaseerd is op de uitkomst van een enquête, dat verregaande (financiële) consequenties heeft voor alle fokkers van rashonden in Nederland zonder dat de aangesloten verenigingen hier inspraak in gehad hebben.

INTERNATIONAL SOCIETY FOR ANIMAL GENETICS (ISAG):

ISAG is de Vereniging International Society for Animal Genetics en is opgericht te Ede op 21 december 2007 door Dr. Hendrik van Haeringen, welke tevens bestuurslid van ISAG is en oprichter van het Van Haeringen Laboratorium. ISAG is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 30235351. ISAG heeft de uitvoering en de bevordering van het wetenschappelijk onderzoek in dierlijke genetica op een non-profit basis als doel.

ISAG2006:

In de Raadar van 9 mei 2012 meldde de Raad van Beheer dat wat betreft het DNA het ISAG2006 certificaat van toepassing is. Na contact met ISAG en verschillende laboratoria opgenomen te hebben is duidelijk geworden wat "ISAG2006" inhoudt.

"ISAG2006" is geen certificaat, geen norm, geen accreditatie of kwaliteitsgarantie, maar een richtlijn. Deze richtlijn betreft de lijst van markers die door ISAG aanbevolen wordt voor afstammings- en identiteitstests. Wanneer de resultaten van laboratoria via dezelfde richtlijn tot stand komen dan zijn de resultaten tussen deze laboratoria uitwisselbaar. Door deze wijze van werken bent u niet aan één laboratorium gebonden. Laboratoria hoeven geen lid van ISAG te zijn om te kunnen werken conform ISAG2006 en elk laboratorium mag vermelden dat hun DNA profielen tot stand zijn gekomen overeenkomstig ISAG2006.

EIGENDOMSRECHT DNA VAN HONDEN:

De Raad van Beheer stelt in de Raadar van 9 mei 2012:

"Het DNA-materiaal wordt opgeslagen voor de duur van minimaal twintig jaar. De Raad van Beheer blijft eigenaar van het DNA-materiaal en kan er te allen tijde binnen een redelijke termijn over beschikken. Het materiaal wordt alleen gebruikt voor afstammingsonderzoek van de betreffende hond en mag alleen nog maar ingezet worden voor gezondheidsonderzoeken binnen de georganiseerde kynologie."

en

"Hoewel de Raad van Beheer als overkoepelend orgaan en objectieve organisatie eigenaar is van het opgeslagen DNA, kunnen hondeneigenaren en rasverenigingen gemotiveerd aanvragen doen bij de Raad van Beheer om DNA te gebruiken voor gezondheidsonderzoeken die op het betreffende ras betrekking hebben. De kosten van het gebruik zullen budgettair neutraal verrekend worden."

Ondanks dat de Raad van Beheer op deze uitspraken is teruggekomen en op de verdiepingsdag in november 2012 gesteld heeft dat de geregistreerde eigenaar van de hond eigenaar is van het opgeslagen DNA willen wij u het antwoord op de vraag bij wie het eigendomsrecht van het DNA van honden rust welke wij voorgelegd hebben aan een advocaat die gespecialiseerd is in eigendomsrecht niet onthouden. Zijn antwoord luidt als volgt:

"Voor de Nederlandse Wet is een hond een "voor menselijke beheersing vatbaar stoffelijk object" en daarmee een "zaak" in de zin van artikel 3:2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Volgens artikel 5:1 BW is het eigendomsrecht het meest omvattende recht dat een persoon op een zaak, en daarmee dus ook op een hond, kan uitoefenen. De eigenaar van een zaak is tevens eigenaar van alle bestanddelen en de afgescheiden vruchten van die zaak. In het geval van een hond moet in dat kader gedacht worden aan - in ieder geval — de organen respectievelijk de pups. Onder bestanddelen verstaat de wetgever al hetgeen op zodanige wijze met de hoofdzaak (de hond) is verbonden, dat afscheiding daarvan niet kan plaatsvinden zonder dat beschadiging van betekenis wordt toegebracht aan de zaak (de hond). Ruimer geformuleerd is alles wat naar algemeen

geldende verkeersopvattingen deel uitmaakt van een zaak, bestanddeel van die zaak. Mijns inziens moet DNA, op basis van de hiervoor genoemde criteria, aangemerkt worden als bestanddeel van de hond. Daaruit volgt de logische conclusie dat de eigenaar van de hond tevens eigenaar is van het DNA van de hond, aangezien de eigenaar van een zaak op grond van de wet eigenaar is van al haar bestanddelen.

Het eigendom van een zaak gaat in beginsel alleen over op een ander, indien het eigendomsrecht wordt prijsgegeven of de zaak aan die ander wordt overgedragen. Door het eigendomsrecht prijs te geven, kan ieder ander zich de zaak toe-eigenen en zich vanaf dat moment eigenaar noemen. Voor overdracht van een zaak is wilsovereenstemming vereist tussen de overdragende en verkrijgende partij.”

Het kan dus niet zo zijn dat doordat de Raad van Beheer klant wordt bij een laboratorium, zij ook automatisch het eigendomsrecht op het afgenomen DNA verkrijgt. De fokker is in beginsel eigenaar van het DNA dat bij de pups afgenomen wordt, en dat eigendomsrecht gaat automatisch over op de nieuwe eigenaar zodra de pup in eigendom overgedragen wordt.

Indien de Raad van Beheer eigenaar wenst te worden van het afgenomen DNA zal hiervoor dus een eigendomsoverdracht van het DNA plaats moeten vinden. Wanneer de fokker het eigendomsrecht op het afgenomen DNA overdraagt aan de Raad van Beheer is het automatische gevolg dat het tarief voor de afstammingscontrole daalt, daar de Raad van Beheer dan moet gaan betalen voor de opslag van het DNA materiaal.

PRIJZEN AFSTAMMINGSCONTROLE:

De Raad van Beheer meldt in de Raadar van 9 mei 2012 dat de prijs voor DNA-afname, DNA- profiel en -afstammingscontrole bij een individueel ouderdier ongeveer € 60,- gaat bedragen en dezelfde procedure als het gaat om afname bij nestcontrole ongeveer € 35,- tot 40,- per pup.

Het Van Haeringen Laboratorium berekent voor deze procedure aan een particuliere fokker een prijs van € 52,50 ex BTW (€ 63,53 incl. BTW).

Het bestuur van het KVN heeft bij laboratoria offertes opgevraagd voor een grootschalige DNA onderzoek, gebaseerd op de 40.000 en 45.000 honden per jaar waarop de prijsafsprake tussen de Raad van Beheer en het Van Haeringen Laboratorium tot stand gekomen is.

De interessantste offerte ontvingen wij van Genomia in Tsjechië.

Genomia biedt een prijs van € 28,- exclusief BTW per test indien zij 10.000 of meer tests op jaarbasis uitvoert. Dat is een korting van 23,3% op de standaard prijs van € 36,50 welke Genomia berekent aan een particulier. Bij deze prijs is de opslag voor een periode van 10 jaar inbegrepen. Indien de Raad van Beheer een contract afsluit met Genomia dan berekent Genomia geen BTW over de uitgevoerde tests, omdat de Raad van Beheer een BTW nummer heeft. De resultaten zijn binnen 2 – 3 weken beschikbaar.

HET GEBRUIK VAN (GENOTEK) SWABS

Wij hebben aan verschillende laboratoria de vraag voorgelegd wat hun ervaring is met genotek swabs en hoe hun advies met betrekking tot het afnemen van DNA luidt indien dit voor toekomstige gezondheidsonderzoeken beschikbaar moet blijven.

De antwoorden zijn allen van gelijke strekking – DNA afnemen met genotek swabs puur en alleen verwantschapsonderzoek is geen enkel probleem, hier zijn goede ervaringen mee. Echter, er is nog onvoldoende ervaring met genotek swabs om te kunnen garanderen dat het DNA dat met deze swabs afgenomen wordt geschikt blijft voor wetenschappelijk onderzoek in de toekomst. Gelijklopend is het dringende advies dan ook dat indien men DNA op wil laten slaan voor toekomstige gezondheidsonderzoeken om niet te kiezen voor DNA afname door middel van genotek swabs, maar te

kiezen voor een methode welke zijn betrouwbaarheid reeds bewezen heeft - het afnemen en opslaan van bloed. Buiten het feit dat er nog te weinig ervaring is met genotek swabs meldden deze laboratoria ons ook dat bloed de voorkeur boven de wangslim swab heeft, omdat de DNA-opbrengst uit bloed veel hoger is dan de DNA-opbrengst uit een wangslim swab, en dus voor meer onderzoeken gebruikt kan worden.

Het bevreemd ons dat de Raad van Beheer nu ineens DNA dat afgenomen zou gaan worden met swabs voor een periode van 20 jaar op wil gaan laten slaan, daar zij op haar website onder "Veelgestelde vragen DNA onderzoek" schrijft:

"Voor zowel afstamming als de overige testen kan, op een enkele uitzondering na, altijd gebruik gemaakt worden van swabs. Alleen als u langdurige opslag van DNA-materiaal zou wensen, kan beter gebruik worden gemaakt van bloedmonsters. DNA-opslag valt echter (nog) buiten de aanvraag van een DNA-profiel via de Raad van Beheer."

De reden dat de Raad van Beheer de voorkeur voor DNA afname door middel van genotek swabs heeft is ons inziens gebaseerd op het feit dat dit door de chipper gedaan kan worden. De afname van bloed mag immers enkel door dierenartsen verricht worden. Enkel indien DNA door middel van het gebruik van swabs afgenomen gaat worden dan kan de Raad van Beheer alles in eigen beheer houden.

Het bestuur van het KVN vraagt zich overigens af of het niet veel effectiever en goedkoper zou zijn indien fokkers hun pups bij de dierenarts laat enten, de dierenarts dan ook tevens de pups van een chip voorziet en gelijktijdig bloed afneemt voor afstammingscontrole. Op deze wijze zou het huidige totaalbedrag voor de stamboomaanvraag al aanzienlijk verlaagd kunnen worden doordat er dan geen kosten meer gemaakt hoeven te worden voor o.a. de salarissen en leaseauto's/kilometervergoeding van de buitendienstmedewerkers welke in dienst zijn bij de Raad van Beheer. Met dierenartsen kunnen dan afspraken gemaakt worden voor een "totaalpakket". Wij hebben reeds bij verschillende dierenartsen offertes opgevraagd, en deze handelingen kunnen voor een lagere prijs verricht worden dan welke we moeten gaan betalen indien de Raad van Beheer alles in eigen beheer houdt.

De buitendienstmedewerker hoeft overigens niet gehandhaafd te worden voor de "Locatiecontrole", want zoals de Raad van Beheer ook al op haar website meldt hebben de buitendienstmedewerkers van de Raad van Beheer geen opsporingsbevoegdheid. Zij moeten zich beperken tot het controleren van de huisvesting en omstandigheden waarin het nest pups dat gechipt moet worden zich bevindt. Wanneer het gaat om een controle van de huisvesting (binnen- en buitenverblijven) van overige honden van een fokker, buitenverblijf/speelweide, quarantaineruimte etc. dan is elke fokker gerechtigd de buitendienstmedewerker de toegang tot andere ruimtes in zijn woning te ontzeggen. Deze controle mag namelijk enkel door een BOA (buitengewoon opsporingsambtenaar) uitgevoerd worden. Vanuit de inspectiediensten is inmiddels overleg met het overkoepelend orgaan voor dierenartsen (KNMGvD) om dierenartsen aan te zetten en te verplichten melding te maken van misstanden bij fokkers. De dierenartsen krijgen dus een controlerende taak, waarmee de buitendienstmedewerker van de RvB overbodig wordt.

Er is dus nog genoeg stof tot nadenken alvorens er een concreet voorstel gedaan kan worden aan de aangesloten verenigingen. Wij rekenen erop dat u de informatie in dit schrijven met uw leden zult delen zodat de gehele georganiseerde kynologie mee kan denken over een gedegen voorstel dat met behulp van de klankbordgroep Fokkerij & Gezondheid uitgewerkt gaat worden.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur,

Mw. A.R. van der Sluis
Secretaris